

Tsberning: Jeg vil i ethvert Tilfælde haabe, at det ikke skal være en tilstrækkelig Deel; thi jeg vil haabe, at det Forslag, som her foreligger, ikke maa blive antaget. Dermed skal jeg ikke benægte nogenformhelst af de Muligheder, der ere forudsatte af de to Talere, der have søgt at forsvare Forslaget; der kan ved Anvendelsen af § 11 i Loven af 27de Mai 1848 indtræde Ubilligheder, Misligheder og Ubehageligheder for enkelte Personer; men dermed er det ikke afgjort, at Loven ikke er bedre, som den er, end som den vilde blive, hvis den blev forandret efter det foreliggende Forslag. Spørgsmaalet er ikke, om man ved at indrette Loven saaledes eller saaledes kan afværge enhver Skade, thi det kan man ikke, men Spørgsmaalet er, om man afværger Skade for Flere, end man udsætter for Skade, om man gavner mere end man skader, og da er det min Paastand, at den nævnte § 11, som, det skal jeg gjerne indrømme, efter sit Indhold og sit Bæsen maa betragtes som havende en transitorisk Stilling i vor Lovgivning, endnu er paa sin rette Plads; den var endnu mere paa sin rette Plads da den blev til, og den vil maaskee med hvert Aar, der gaaer, være mindre paa sin rette Plads, men den er det ialtsald endnu. Hvorledes er denne Forordning bleven til, hvorfor er denne Paragraph kommen saaledes frem? Fordi det dengang, Forordningen blev givet, var, om ikke i de almindelige Bestemmelser, saa dog i Forholdet mellem Mand og Mand, i høieste Grad tvivlsomt, hvortil Fæsteindretningen gik og hvor Leiesfriheden begyndte. Der sad en Mangfoldighed af Huusmænd hele Landet over, som maatte holde sig suldkommen overbeviste om, at de sad ved deres Huse som Fæstere; der var ikke een af dem, ikke en Kone, ikke et Barn af dem, som tvivlede om, at de sad der for deres Levetid, men man kom snart til den Erkjendelse, at dersom man vilde frigjøre dem for at være bundne Arbeidere, Arbeidere, der skulde levere deres corporlige Arbejde, saa vilde de blive opslugte, og naar de da ikke med et skriftligt Fæstebrev kunde bevise, at de sad ved Huset for deres Levetid, saa vilde de blive gjorte huusvilde. Derfor blev denne Paragraph til, og tiltrods for denne Paragraph ere Mange blevene opslugte, med

Hensyn til hvilke jeg er ligesaa lidt tvivlsom om, at Meningen har været den, at de skulle sidde i Fred, som det ærede Medlem ligeoverfor har været tvivlsom om, at i det Tilfælde, han nævnte, hvor Dommen var faldet anderledes, end han troede den burde være faldet, det Rette ikke var ramt. Der er endnu en Mangfoldighed af Forhold, hvor det beroer paa den gode Tro mellem Mand og Mand; men netop denne gode Tro mellem Mand og Mand bæres af denne Paragraph; saasnart vi slippe den, saa kommer der Dvsigelse paa Dvsigelse, og saa siger man: Vilis mig af din Contract, at Du skal sidde der for Livstid. Nu tier man, fordi man ikke kan gjøre Andet, men man vil ikke tie i det Dieblis, vi slippe Paragraphen. Det ærede Medlem for Kiøbenhavn's 1ste Valgfreds (L. C. Larsen) har megen Ret, naar han siger, at der herskede Retsfærdighedsfølelse og Billighedsfølelse i Stænderne, men der herskede ogsaa det i Stænderne, som kommer til at herske i enhver Repræsentation, der er samlet fra eensidige Elementer, der herskede Gensidighed, og naar man vil tage den hele Forhandling i Stænderne om denne Sag for sig, saa vil man see, at ligesaa Commissarius og heelt ned igjennem var denne Gensidighed tilstede; man finder saagodtsom Ingen, der under Forhandlingen for ramme Alvor udpeger Nødvendigheden af Loven i det Dieblis; man glider igrunden hen over den. Denne hele Lov — med Hensyn til hvilken jeg ikke skal nægte, at det havde været bedre, om den havde kunnet undværes, og det siger jeg yderligere om § 11 — er een af de gavnligste Lovbestemmelser, som ere fremtraadte i vort Land, og den har kun havt den Feil, at den ikke har indeholdt tilstrækkelige Executionsmidler og er som en Følge deraf ved mange Leiligheder bleven overtraadt og omgaaet. Den har endnu ikke tabt sin Betydning, det gjælder endnu at holde fast ved den, det er endnu meget tvivlsomt for mig, om den ikke maa komme til at faae en yderligere Udvikling, som gaaer ud paa, at alle Huse og alle Stæder, som staae paa Fæstjord, skulle optage i sig den Genskab, som Fæstjorden i det Hele giver, at derpaa ikke kan staae nogen Bolig, som gives bort i kortvarig Leie. Om det bør see, faae